

MICHAELA SOLEIMAN POUR HASHEMI – JIŘÍ KUDRNÁČ

PAMÁTCE PROFESORA MILANA KOPECKÉHO

Letos na jaře by se dožil osmdesáti dvou let prof. PhDr. Milana Kopecký, DrSc. (14. 5. 1925 – 17. 9. 2006), člen korespondent AV, významný brněnský literární vědec, jehož památce věnujeme tento sborník prací.

Podobné texty nebývají vždy psány na základě dlouhé bezprostřední znalosti dané osobnosti, jeho dcera a někdejší mladý asistent se však při vzpomínkách osobnímu tónu nebrání.

Vždycky jsem obdivovala otcovu neúnavnou píli, pracovní disciplínu, cenila jsem si jeho pracovních výsledků, šíře jeho vědeckého záběru i jeho korektního vztahu ke kolegům a studentům.

Otec byl zvyklý vstávat skutečně časně (před pátou hodinou) a byl schopen pracovat téměř bez přestávek až do pozdního večera. Své koníčky jako pravý „workoholik“ omezil na minimum (pravidelně a se zájmem sledoval jen důležité fotbalové zápasy) stejně jako počty dnů své dovolené (v posledních letech trávil pouze jediný víkend v univerzitním středisku na Vysočině – na Cikháji).

Proto také jeho bibliografie obsahuje až neuvěřitelných více než šest stovek položek, z toho 8 základních knižních prací. Ve svém vědeckém díle se Milan Kopecký věnoval převážně starší české literatuře (a to počínaje svým příchodem na fakultu v r. 1953). Zacítil se nejprve na období českého národního humanismu (habilitoval se v roce 1962 knihou *Literární dílo Mikuláše Konáče z Hodiškova*) a syntézou tohoto bádání je jeho kniha *Český humanismus* z r. 1987.

Počínaje 60. lety se však M. Kopecký simultánně a vlastně bez přestávek věnoval obnovenému výzkumu českého literárního baroka. V této souvislosti se r. 1967 výrazně podílel na konferenci o českém baroku, jejíž sborník vyšel právě pod jeho redakcí. Kopecký sám do tohoto sborníku přispěl syntetickou statí o barokní homiletice, jež svou šíří konfesionálního záběru přesáhla někdejší studie Josefa Vašici (v jeho knize z r. 1938 *České literární baroko*) a byla současně cenným textem literárněteoretickým. Barokní bádání Milana Kopeckého našlo poté zúročení v jeho četných člancích, edicích i samostatných knihách. Uvedme z nich aspoň ty nejdůležitější: *Staré slezské kazatele* (1970), *Zdoroslavička* Felixe Kadlinského (1971), *Obranu Bohuslava Balbína* pod názvem *Rozprava krátká*,

ale pravdivá (poprvé 1988), *Básnické dílo* Fridricha Bridela (1994), soubor tzv. žďárských kázání v knize *Žena krásná náramně* (1988) a dále především knižní syntézu obsahující 19 medailonů barokních autorů nazvanou příznačně „barokně“ *Nic stálého přítomného* (1999; původně byly zveřejňované v *Rozhlasové univerzitě Svobodné Evropy* v období 1993, 1994 a 1996 a ve stejné době byly taky ve třech svazcích publikované).

Milan Kopecký přitom nikdy nebyl typem tzv. kabinetního vědce, kterého „obtěžuje“ výuka či organizační aktivity. Studenti na něho vzpomínají jako na obětavého pedagoga, učitele spravedlivého a nenáladového se zájmem o jejich problémy a mnozí oceňují jeho pomoc hlavně ve složitém období po únoru 1948 a srpnu 1968. Svým studentům také prof. Kopecký určil desítky skript zabírajících jednotlivá období vývoje starší české i slovenské literatury i nejednu antologii.

Milanu Kopeckému byly (též na rozdíl od mnohých jeho kolegů) organizační aktivity přímo vlastní: jejich realizací vznikl např. Památník Kralické bible (zřejmě jediné muzeum knihy na světě, prof. Kopecký konečně pracoval po léta jako předseda kralického muzejního spolku, konkrétně do r. 1995). Kopecký působil též např. jako předseda redakční rady vydávající dílo J. A. Komenského („J. A. Comenii Opera omnia“ – do r. 1998 a za jeho vedení vyšlo 8 svazků Komenského díla), a to v souvislosti se svými aktivitami komeniologickými (knižní syntézou Kopeckého komeniologických příspěvků je práce *Komenský jako umělec slova* z r. 1992, pracoval též až do r. 2000 jako člen redakční rady časopisu *Studia Comeniana et historica*). Na vlastním pracovišti byl prof. Milan Kopecký po léta jeho vedoucím a také předsedou literárněvědné sekce při AV.

Vypočítávat aktivity profesora Milana Kopeckého – podobně jako dál prezentovat jeho rozsáhlý vědecký odkaz – by přesáhlo rámeček, který je nám vymezen.

V souvislosti se vzpomínkou na něj se pokusíme ještě aspoň resumovat: vědecký odkaz Milana Kopeckého je neobyčejně rozsáhlý, podvojný v uplatňování hlediska literárněhistorického i literárněteoretického. Kopecký prokazoval vždy schopnost získané poznatky syntetizovat a podnětně zobecnit, další směry staročeského bádání iniciovat. Podnětný zůstává též jeho odkaz pedagogický a organizační. Na své vydání čekají ještě dvě Kopeckého knižní práce dosud nepublikované i překlad jeho publikace o Komenském do němčiny.

* * *

Profesor PhDr. Milan Kopecký, DrSc., zůstává v mých vzpomínkách jako jeden z nejvýznamnějších literárních historiků specializovaných na starší českou literaturu, autor rozsáhlého vědeckého díla a úspěšný popularizátor vědy.

Vystudoval češtinu a ruštinu na Masarykově univerzitě a necelých pět let působil na středních školách, potom od roku 1953 po téměř půlstoletí na brněnské filozofické fakultě. Rád se hlásil k tomu, jak byl pozitivně ovlivněn příkladem svých profesorů Jana Vilikovského a Antonína Škarky. Velmi brzy získal trvalou reputaci jako vědec a pedagog a přiřadil se k nim. Na fakultě působil také jako

děkan a vedoucí katedry české literatury; byl předsedou rady pro vydávání Spisů J. A. Komenského, přednášel na řadě zahraničních univerzit a vyvíjel neúnavně řadu dalších vědeckých, pedagogických a popularizačních aktivit.

Obdivuhodnou péli a cílevědomost ukazuje velmi rozsáhlá publikační činnost prof. Kopeckého, čítající přes 600 položek – převážně studií, a ovšem zásadních monografických knih a objevných edic. Byla věnována převážně slohovým údobím mezi husitstvím a národním obrozením: renesanci a humanismu a na ně polemicky navazujícímu baroku. Někteří spisovatelé, díla i jejich skupiny a dokonce žánry byli doceněni právě díky Milanu Kopeckému, a tak chceme alespoň souhrnně poukázat na některá jeho velmi atraktivní témata jako vztah českého humanismu k evropské renesanci a jeho struktura, milostná a zábavná literatura středověku a renesance, podíl barokního kazatelství v barokní kultuře, hodnota českého předobrozenského dramatu, poetika literárního díla J. A. Komenského, génius barokní poezie Bedřich Bridel. Užitečné sepětí s literaturou moderní prokázal prof. Kopecký edicemi a výklady autorů ponejvíce spjatých s Moravou.

Mezi početnými spolupracovníky a žáky se prof. Kopecký těší pověsti objektivního vědce a zároveň oblíbeného, společenského člověka, který vykonal dobré dílo.

